

ΤΟ ΑΡΘΡΟ 149 ΑΚ

Από τον μετελθόντα την απάτην, ο εξαπατηθείς δικαιούται είτε συν τη ακυρώσει της δικαιοπραξίας να ζητήσει την ανόρθωσιν της εκ της απάτης ζημίας (διαφέρον εμπιστοσύνης) (ΑΚ 146 εδάφ. α΄) είτε διατηρουμένης της ισχύος της δικαιοπραξίας να αποδεχθεί αυτήν ως συνήφθη και να αξιώσει μόνον την ανόρθωσιν της εκ της απάτης ζημίας (ΑΚ 146 εδάφ. β) (διαφέρον εκπληρώσεως). Δηλονότι, η μετά την αποκάλυψιν της απάτης αποδοχή της (ακυρωσίμου) δικαιοπραξίας από απατηθέντα, δεν αποστερεί αυτόν του δικαιώματος να ζητήσει την ανόρθωσιν της εκ της απάτης προκληθείσαν (ήτοι την αιτιωδώς συνδεομένην με αυτήν, κατά την εκάστοτε ακολουθουμένην σχετικήν θεωρίαν : του «ισοδυνάμου των όρων», της «προσφόρου αιτίας» και εκείνην του «σκοπού του κανόνος δικαίου») ζημίαν, (εκτός εννοείται εάν η συνιστώσα της αποδοχής της δικαιοπραξίας συμπεριφορά του εξαπατηθέντος δύναται εις την in concreto περίπτωσιν να ερμηνευθεί ως παραίτησις και από της περί αποζημιώσεως αξιώσεως¹.

Η αξίωσις όθεν αποζημιώσεως του απατηθέντος κατά το δεύτερον εδάφιον της ΑΚ 149 – ούσα αυτοτελής, ήτοι μη εξαρτωμένη από το προς ακύρωσιν δικαίωμα και, κατά συνέπειαν, δυναμένη να ασκηθεί και μετά την απόσβεσιν του δικαιώματος αυτού, λόγω παρόδου της προθεσμίας της ΑΚ 156) – χωρεί ως ρητώς ορίζεται, κατ' εφαρμογήν των περί δικαιοπραξιών διατάξεων του ΑΚ (άρθρ. 914, 919)².

Περαιτέρω, (ενώ επί αποζημιωτικής αξιώσεως εκ του πρώτου εδαφίου της ΑΚ 149 νόμιμος λόγος ευθύνης του εναγομένου είναι η απάτη και η ένεκα ταύτης κατάρτιση της δικαιοπραξίας, οπότε – ως γίνεται δεκτόν – ο εξαπατηθείς δικαιούται να ζητήσει την επαναφοράν αυτού από περιουσιακής πλευράς εις ην θέσιν θα ευρίσκετο εάν δεν κατηρτίζετο η ήδη ακυρουμένη δικαιοπραξία, όχι

¹ **Σημαντήρας** ΓενΑ 1980 περιθ. αριθ. 765 σ. 513-514. **Απ. Γεωργιάδης** ΓενΑ 2002 § 40 περιθ. αριθ. 60 σ. 523.

² **Σημαντήρας** ανωτ. περιθ. αριθ. 76 σ. 514.

δε και ό,τι θα προσεπορίζετο εάν αυτή ήτο έγκυρος, αντιθέτως) επί αποζημιωτικής αξιώσεως ερειδομένης εις το δεύτερον εδάφιον της ως άνω διατάξεως του ΑΚ, ζημιογόνον γεγονός είναι αποκλειστικώς το αναληθές των προς τον ζημιωθέντα απατηλών παραστάσεων· οπότε η αξίωσις αυτού, υφισταμένης ως βάθρου της ισχυράς δικαιοπραξίας, δύναται να κατευθύνεται εις το να περιαχθεί ούτος εις ην θέσιν θα ευρίσκετο εάν το δολίως παρασταθέντα εις αυτόν ήσαν αληθή, δύναται δηλαδή ούτος να ζητήσει το διαφέρον εκπληρώσεως, απαιτών ευλόγως να ευθύνεται ο εξαπατήσας δια τα υπ' αυτού αναληθώς υπεσχημένα³.

³ Σημαντήρας ανωτ. περιθ. αριθ. 766 σ. 514-515.